

HAMNEN

Hamnen i Visby var den främsta förutsättningen för framväxandet av den internationella handelsplatsen vid Vi. Den var sällsynt lämpad som naturlig hamn, med en lagun som skar in i en vid båge i kusten och som dessutom skyddades av naturliga revlar där möjligen också ett raukfält fanns. Under heden tid var marknadsplatsens hamn i den norra delen, utmed stranden som följde Strandgatan från ungefär nuvarande Packhusplan till utloppet vid det senare [Långbryggetornet](#). I området kring nuvarande Donner plats låg sannolikt platsen för de vattenoffer som var obligatoriska i ”den äldre seden”.

Efter kristendomens införande kunde även hamnens södra del tas i anspråk och under tidig medeltid gjordes kompletterande arbeten vid revlarna och hamnen fick två in-/utlopp. Ett i norr, där 1158-1161 Långbryggetornet uppfördes och ett i söder, där en motsvarande kastal vid samma tid uppfördes som skydd för detta. Förmodligen i anslutning till det började utfyllnadsarbetena i avsikt att skapa en kajanläggning (pågick 1165), kanske betingat av att den mer djupgående koggen allt mer började dyka upp i hamnen. Kajanläggningen som skapades var färdig åtminstone 1203, då [sjömuren](#) var under uppförande. Den bestod av en lång längsgående brygga, kallad ”Långa bryggan”, från vilken ett flertal tvärgående bryggor sköt ut till hamnens djupa del, belägen kring den nuvarande dammen. I södra delen av hamnen fanns kanske ett skeppsbyggeri vid ”Skeppsporten”.

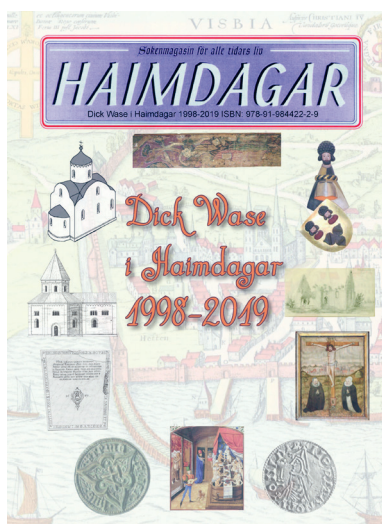
Under 1300-talet grundade den tidigmedeltida huvudhamnen upp allt mer och omkring 1400 torde den ha varit för grund för handelsskeppen. En förskjutning av hamnen skedde då mot söder, där hamnen var djupare. Under 1400-talet utvecklades i nuvarande gamla, inre hamnen en kombinerad slotts- och köphamn. Denna hamn ägde bestånd ända till den nya hamnen byggdes på 1980-talet. Den ursprungliga hamnen är idag parken Almedalen och den enda rest som återstår är dammen i densamma. Men ännu i mitten av 1800-talet fanns förbindelse med havet.

Foto och montage Dick Wase.

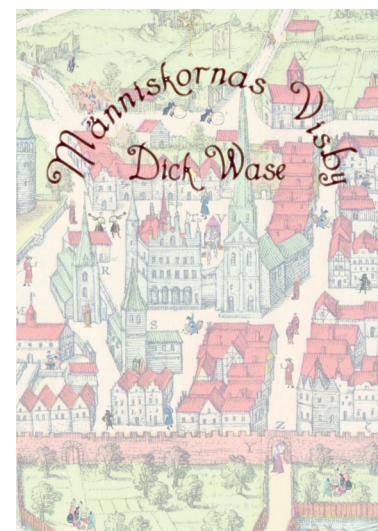
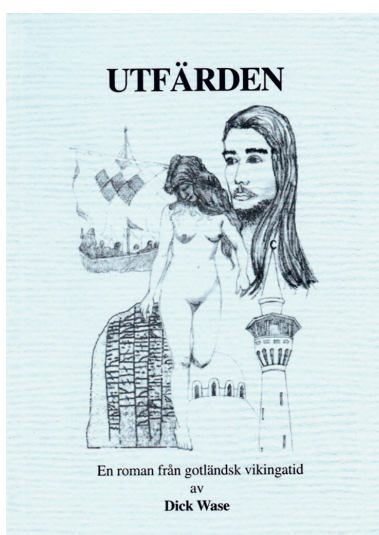
Ungefär så här tedde sig det norra hamninloppet när hamnen vid marknadsplatsen i ”[Vi](#)” kom till.

Tillbaka till hemsidan

Utfärden. Spännande roman från gotländsk vikingatid utifrån den så kallade ”Bogestenen”.

Dick Wase i Haimdagur 1998-2019. Viktig forskning kring medeltidens Gotland.

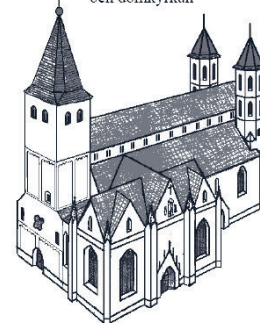
Människornas Visby, den överlägset bästa guiden till Visbys medeltidshistoria.

Prenumerera på den i särklass bästa och mest vetenskapliga gotländska historiska tidskriften. *HAIMDAGAR*.
info@haimdagur.se

DE MEDELTIDA VISBYKYRKORNA

En vägledning till kyrkoruinerna och domkyrkan

Dick Wase

De medeltida Visbykyrkorna. Den bästa ciceronen till Visbys medeltida kyrkor.